

ZAMYŠLENÍ NAD KOMUNIKOVÁNÍM STATISTIKY V MÉDIÍCH

STATISTICKÁ ANALÝZA DAT, PSY117

Patricie Kokrhánková
439723, B-PS PS1

Vyučující: Mgr. Stanislav Ježek, PhD.
PhDr. Lucía Gálová, Ph.D.
Mgr. Jan Širůček, Ph.D.

Datum odevzdání: 1. 5. 2015

Fakulta sociálních studií MU, 2014/2015

Seznam použité literatury

Kasík, P., & Markvart, J. (2014, March 5). O obezitě rozhoduje už prvních pět let života, zjistili vědci. Retrieved from http://technet.idnes.cz/obezita-a-veda-0dw-/tec/technika.aspx?c=A140304_081037_tec/technika_pka

Cunningham, S. A., Kramer, M. R., & Narayan, K. M. (2014, January 30). Incidence of childhood obesity in the United States. *The New England Journal Of Medicine*, 370(5), 403-411. Retrieved from <http://www.nejm.org/doi/pdf/10.1056/NEJMoa1309753>

Souhrn studie

Vzorek celkem čítal 7738 dětí ve věku 5 až 14 let. Autoři se zaměřili na dané proměnné: výška, váha, věk, pohlaví, rasa/etnikum, socioekonomický status, porodní váha. Dětem bylo vypočítáno jejich BMI (s ohledem na pohlaví a jejich věk), byly vymezeny hranice normální váhy, nadváhy a obezity. Mezi 85. a 95. percentilem se jednalo o nadváhu a od 95. percentilu o obezitu. Výzkum byl zaměřen na incidenci obezity od nástupu do školky do 8. třídy. Základem bylo sedm měření hmotnosti.

Nebyly prezentovány pouze výsledky, které by vycházely z celého vzorku, ale i ty s využitím rozdělení na jednotlivé proměnné zmiňované výše. Pomocí logistické regrese byly vyloučeny klinicky významné předpoklady pro obezitu a byl využit 95% interval spolehlivosti.

Nejzásadnějším výsledkem je, že by pátý rok života mohl být prediktorem možné obezity (Cunningham, Kramer, & Narayan, 2014).

Původní výzkum měl především za cíl ze získaných výsledků zjistit věk, ve kterém je ideální zakročit proti potenciální obezitě. Tento cíl u článku nespátřuji a s tím souvisí i jeho výběr výsledků a různé interpretace. Článek staví do popředí počty případů obézních dětí, ale i dětí s nadváhou, i když se této proměnné primárně nevěnovali, aby v očích čtenářů vyvolali zhrození, jak nám děti tloustnou. K tomu kolikrát nahrávají různé desinterpretace – autoři

článku sice vycházejí z výsledků získaných výzkumem, ale podávají je „po svém“. Jsou zkrátka podávány tak, aby byl kladen důraz hlavně na počty dětí, které trpí nadváhou či obezitou.

Tak například „*zatímco některé děti se problémů s hmotností zbavily, jiné, které původně měly BMI v normě, ztloustly a spadly tak do kategorie nadváhy či obezity*“ (Kasík, & Markvart, 2014, March 5). Záměrné nevyužití přesných údajů a ve mně vyvolání pocitů, že je kladen důraz především na ty děti, které ztloustly. Přesné výsledky ze studie však říkají, že „*7,9% dětí s normální váhou při vstupu do školky dosáhlo obezity a jen 13% dětí trpící nadváhou ve školce mělo v 8. třídě normální váhu*“ (Cunningham et al., 2014, p. 409). Navíc pro samotné autory tyto výsledky nebyly nijak významné, a proto je beru jen jako umocnění vědomí o narůstající dětské obezitě.

„*Během let se ovšem riziko toho, že některé dítě přibere (...), postupně snižovalo*“ (Kasík, & Markvart, 2014, March 5). Tento závěr ve mně zase vyvolává pocit, že má na snižování vliv dané období, čili že se objevil nějaký „zázrak“, který zabraňuje obezitě. Šlo však o stárnutí dětí. Navíc se ve studii tento závěr týká incidence, nikoli rizika, a také se týkalo pouze dětí, jež už ve školce problém s nadváhou měly. Děti s normální váhou měly incidenci víceméně konstantní. Je zde tedy patrné zobecnění na celý vzorek dětí a nebrány v potaz určité proměnné, což vede ke zkreslování výsledků.

V článku není zmíněno, že se sice jedná o reprezentativní vzorek, ale pouze pro americkou společnost. Také je napsáno, že „*se zapojilo celkem 7738 různých dětí*“ (Kasík, & Markvart, 2014, March 5). Pod pojmem „různý“ si s trochou fantazie může každý člověk představit úplně něco jiného a v podstatě cokoli. Proto bych raději v článku napsala, co „různé děti“ znamenají. Co se týče zmiňovaného počtu dětí, výzkumu se skutečně zúčastnilo 7738 dětí a prezentované závěry prevalence obezity na počátku a konci sledování jsou správné. Ale pro určení incidence obezity už se pracovalo s menším vzorkem (6807 dětí), jelikož byly samozřejmě vyloučeny děti, které už ve školce obézní byly. Tudíž například závěr „*polovina z dětí, které trpěly nadváhou v osmé třídě základní školy, měla nadváhu už ve školce*“ (Kasík, & Markvart, 2014, March 5)

nebude pochopen správně a přesně. Jen bych podotkla, že první nadváha ve větě by měla být nahrazena obezitou – omyl autorů článku.

Cílem výzkumů je nějaké „obecné pravidlo“ a i článek se snaží podat hlavně obecné výsledky. Ale bylo by vhodné zmínit i dílčí výsledky ve studii zahrnuté. U některých proměnných se výsledky u různých skupin lišily. Například dívky a chlapci měli rozdílné výsledky, které byly poté zprůměrovány. Čtenář pak před sebou nemá rovnou zobecňující tvrzení, ale může se zamyslet nad dalšími různými příčinami. Pak by třeba nedošlo ke zkreslení v závěru, že *„riziko, že silné dítě v předškolním věku bude v osmé třídě základní školy obezní, je čtyř až pětinasobné než u jeho hubenějších vrstevníků.“* (Kasík, & Markvart, 2014, March 5) Autoři smíchali obecný závěr se závěry vycházejících z dílčích proměnných (socioekonomický status, porodní váha a následná váha v pěti letech).

Také se neobjevuje zmínka o omezeních, která jsou ve studii zmíněna. Jedná se především o to, že výzkumníci neměli informace o váze mezi narozením a školkou a také po 8. třídě a také je dost významné, že jsou tyto výsledky reprezentativní pouze pro děti, které nastoupily do školky v roce 1998 a 1999. (Cunningham et al., 2014)

Na závěr bych ještě dodala, že by článku pomohlo využít některou z tabulek prezentovanou ve výzkumu, jelikož výborně zachycují incidenci, a to i s jednotlivými proměnnými.

Prácu přijímam,

L.G.